

18/07/2024

077-5006206

052-6885006

ייצוג סוהרים ואנשי שב"ס בחקירת יאח"ס

עובדי שב"ס הם אנשי סגל שירות בתי הסוהר - סוהרים ואזרחים עובדי שב"ס. מסגרת תפקידם של אנשי שב"ס מוגדרת בפרוטרוט ובמידה ומתבצעת חריגה מהנהלים והתקנות המפורטים במסגרת תפקידם הם עשויים לעמוד לדין משמעתי או אף לדין פלילי, בהתאם לנסיבות וחומרת החריגה. חקירת חשד לעבירה שמבצע איש שב"ס מחוץ למסגרת תפקידו מתבצעת במשטרה ככל עבירה פלילית רגילה. לעומת זאת, חקירת עבירה שבוצעה על ידי איש שב"ס במסגרת תפקידו מנוהלת על ידי היחידה לחקירת סוהרים בלהב 433, יחידה זו מכונה יאח"ס - יחידה ארצית לחקירות סוהרים. עו"ד אסף דוק מסביר כיצד נכון לנהוג בחקירה פלילית ביאח"ס ומדוע יש לקבל הכנה מוקדמת לחקירה על ידי עורך דין פלילי מנוסה ומיומן.

יאח"ס - היחידה הארצית לחקירת סוהרים

יאח"ס היא היחידה הארצית לחקירת סוהרים, והיא מקבילה למח"ש - המחלקה לחקירת שוטרים. תפקידה של יאח"ס הוא לחקור עבירות ופשעים שבוצעו לכאורה על ידי אחד מאנשי שירות בתי הסוהר.

שלא כמו מח"ש - המחלקה לחקירת שוטרים, אשר כפופה למשרד המשפטים, חוקרי היחידה לחקירת סוהרים הם חוקרי משטרה בעלי ניסיון רב החברים ביחידת העילית של המשטרה - יחידת להב 433. כמו שאר חוקרי 433, חוקרי יאח"ס הם מהחוקרים האיכותיים ביותר במשטרת ישראל ובעלי כישורי חקירה מעולים. הדבר בא לידי ביטוי ביכולתם של חוקרי יאח"ס להבחין בפרטים הקטנים ביותר בתיק החקירה, לאסוף ראיות ומידע יקר ערך בחקירה סמויה, להציג לנחקר שאלות מתוחכמות ולקבוע אסטרטגיית חקירה שתחלף את האמת מן הסוהר הנחקר.

חוקרי יאח"ס נהנים מסמכות להיכנס לכל בית סוהר, בית מעצר ומתקן שב"ס ברחבי הארץ וחקירות רבות של יאח"ס מתנהלות כחקירה סמויה, ללא ידיעת הסוהר שלגביו מבוצעת החקירה. החקירה הגלויה מתנהלת במשרדי יאח"ס בלוד. חוקרי יאח"ס רשאים לחקור כל אסיר, איש צוות שב"ס או סוהר בכדי לגבות את עדותם. במקרים רבים מגובה חקירת יאח"ס במידע מודיעיני וכוללת צווי חיפוש והאזנות סתר.

חקירת עבירה משמעית בשב"ס

פקודת בתי הסוהר תשל"ב - 1971 קובעת כי סוהרים המשרתים בשב"ס כפופים לדין משמעתי. עבירות משמעת הן למשל: אי מילוי הוראות, התנהגות שאינה הולמת, שימוש לרעה בסמכות, היעדרות מתפקיד, אי מניעת ביצוע עבירה על ידי אסיר, שחרור אסיר שלא כדין, התחזות לבעל דרגה אחרת, מתן הצהרה כוזבת, העלמת דיווחים שחובה למסור, שימוש בכוח ללא סמכות וללא הצדקה, החזקה או הפעלה של כלי תחמושת ללא סמכות ועוד. עבירות אלו אינן נחשבות לעבירות פליליות. פקודת בתי הסוהר קובעת מה ייחשב כעבירת משמעת, מהם סדרי הדין לבירור אישומי משמעת, מהם דיני ההתיישנות לעבירות משמעת, מהם דיני הערעור ומהן סמכויות הענישה.

18/07/2024

077-5006206

ת. 052-6885006

על פי הנהלים, ניתן להעמיד סוהר לדין פלילי ולדין משמעתי בגן אותה עבירה, פירושו של דבר שגם אם זוכה הסוהר בהליך הפלילי, יכול ענף משמעת בשב"ס להעמידו לדין משמעתי, להשעותו או להעבירו מתפקידו. נציב שב"ס רשאי להשעות סוהר שהואשם בהתנהגות בלתי הולמת או שמתנהלת נגדו חקירה משמעתי או פלילית. יחד עם זאת, כאשר מדובר בסוהר בכיר, על נציב שב"ס לקבל לשם כך אישור מן השר.

חקירה ביאח"ס וענף המשמעת בשב"ס

עם התקבל דיווח ביאח"ס, מועבר במקביל דיווח לענף משמעת בשב"ס אשר בעקבותיו יכול ענף משמעת לפתוח כלפי הסוהר בהליכים משמעתיים מתוקף פקודת בתי הסוהר תשלב - 1971. הליכים אלו עשויים לכלול **השעיה מיידית, שימוע לפני פיטורים, נזיפה, העברה לתפקיד אחר, הפקעת משכורת ועוד.**

כאמור, קיימות עבירות המהוות עבירות משמעת בלבד, כך שייתכן שהליך שהחל כחקירה פלילית ביאח"ס יתברר כקשור לעבירה המוגדרת כעבירת משמעת בלבד, ויועבר לטיפולו הבלעדי של ענף משמעת בשב"ס.

כאשר עולה חשד לביצוע עבירה על יד איש שב"ס שלא במסגרת תפקידו מתנהלת חקירה פלילית רגילה במשטרה ומועבר דיווח ליאח"ס ולענף משמעת בשב"ס. במקרה כזה יועבר דיווח מידי לראש ענף משמעת או ראש צוות הליכים מנהליים בענף המשמעת של שב"ס.

כאשר עולה חשד להתנהלות פלילית של עובד שב"ס, מתקיים קשר בין ענף משמעת בשב"ס ובין הפרקליטות, ענף משמעת מעביר לפרקליטות חומרים המצויים בידו על פי בקשתה והפרקליטות נוטה לאמץ את המלצות ומסקנות ענף משמעת בשב"ס.

חקירת חשד לעבירה על ידי איש שב"ס

קיימים שני נהלים המפרטים כיצד יש להתייחס לחשד לביצוע עבירה פלילית על ידי איש שב"ס:

□ **מטעם שב"ס - פקודת נציבות שב"ס מספר 02.10.00 "טיפול בעבירות פליליות של סוהרים"**

02.10.00 - הטיפול בעבירות פליליות של סוהרים

□ **מטעם המשטרה - נוהל אגף חקירות ומודיעין במשטרת ישראל (אח"מ) מספר 300.01.039 "טיפול בעבירות סוהרים"**

נוהל אגף חקירות ומודיעין במשטרת ישראל מספר 300.01.039 - טיפול בעברות סוהרים

ככל שעולה חשד לביצוע עבירה פלילית מצד איש שב"ס - יכול כל אדם למסור כנגדו תלונה במשטרה. אם מתברר כי העבירה הפלילית בוצעה בהקשר למילוי תפקידו, עובר הדיווח יחד עם כל החומר הרלוונטי ליאח"ס.

18/07/2024

ט"ד אסף דוק 077-5006206

ת. 052-6885006

לחלופין, נציגי יאח"ס יכולים להעביר למשטרה דיווח בגין עבירה שביצע איש שב"ס שלא במסגרת מילוי תפקידו.

עם הגשת תלונה כנגד איש שב"ס מתבצעת חקירה מקיפה, על פי ממצאי החקירה יקבע המשך הטיפול בתיק:

□ אם לאחר החקירה עולה כי מדובר בעבירה משמעתית, התיק ביאח"ס ייסגר וחומר החקירה יועבר לרע"ן משמעת בשב"ס.

□ כאשר ממצאי החקירה מצביעים על כך שמדובר בעבירה פלילית שביצע איש שב"ס שלא במסגרת תפקידו, יועבר החומר למשטרה והמשך החקירה יתבצע ביחידת משטרה על פי מיקום ביצוע העבירה.

□ כאשר ממצאי החקירה מצביעים על ביצוע עבירה פלילית על ידי איש שב"ס במסגרת מילוי תפקידו, המשך החקירה יתבצע על ידי יאח"ס.

חקירת עבירה פלילית ביאח"ס

העבירות הפליליות שנחקרות ביאח"ס הן עבירות כמו שימוש בכוח שלא כדון, טיפול במוות לא טבעי במתקן שב"ס, עבירות שוחד וכדומה. אם נקבע שמדובר בעבירה פלילית שביצע איש שב"ס במסגרת תפקידו, יועבר דיווח ישיר לרע"ן משמעת בשב"ס, כולל עדכון על פתיחת חקירה כנגד אנשי שב"ס המעורבים בעבירה.

היחידה בה עובד אותו איש שב"ס מחויבת לספק ליאח"ס את כל חומרי החקירה הדרושים, כולל פרטים אישיים, מספרי ת.ז., רישומי יומן מבצעים, תעודות רפואיות, תיעוד סימני חבלה וכל חומר אחר שיידרש על ידי חוקרי יאח"ס.

גם אסירים רשאים להגיש תלונה ישירה כנגד איש שב"ס בגין עבירה שביצע במסגרת תפקידו. על האסיר להגיש את תלונתו בכתב, במעטפה סגורה. התלונה תועבר ליאח"ס, שם היא תיבדק, אם התלונה תימצא אותנטית, יבקשו נציגי יאח"ס את כל החומר הרלוונטי מהיחידה בה עובד איש השב"ס הנחשד בביצוע העבירה.

המשך הטיפול בתלונה לאחר חקירת יאח"ס

עם העברת תלונה ליאח"ס לאחר שהתבררה כרלוונטית, תתבצע חקירה מקיפה ויסודית על ידי יאח"ס, הכוללת התייחסות להליכי עיכוב מעצר, כליאה וכדומה, דיווח לשב"ס על נקיטת הליכים מידיים כגון השעיות, טיפול בתלונות של אסירים ועוד. עם סיום כל הבדיקות והשלמת החקירה, מעבירה יאח"ס את התיק לפרקליטות יחד עם אחת מהמלצות הבאות:

□ לא נמצאו ראיות להעמדת איש השב"ס לדין.

□ לא נמצאו ראיות לאשמה פלילית.

18/07/2024

077-5006206

052-6885006

□ המלצה לגנוז את התיק מחוסר עניין לציבור.

□ המלצה להעמדת הסוהר לדין משמעתי.

□ המלצה להעמדת הסוהר לדין פלילי.

פרקליטות המדינה תכריע לאור ממצאי החקירה והמלצת יאח"ס אם להגיש כתב אישום כנגד איש השב"ס, לסגור את התיק עם המלצה לדין משמעתי, או לסגור את התיק בהתאם לאחת מעילות הסגירה הקבועות בחוק - היעדר אשמה, היעדר ראיות מספיקות או היעדר עניין לציבור.

אם הוחלט להגיש כתב אישום כנגד איש השב"ס, יועבר עדכון לרע"ן משמעת בשב"ס ולראש יאח"ס.

אם הוחלט לסגור את התיק עם המלצה לדין משמעתי, יועבר חומר החקירה לרע"ן משמעת בשב"ס.

אמנם הפרקליטות אינה מחויבת לפעול על פי המלצת יאח"ס, אולם חשוב להבין שהפרקליטות מתייחסת להמלצות יאח"ס ברצינות וכי עבודתם של חוקרי יאח"ס נחשבת למקצועית ביותר, מה שמעניק להמלצותיהם משקל רב בהחלטת הפרקליטות.

בידי הפרקליטות להכריע אם לסגור תיק פלילי כאשר המלצת היאח"ס היא להעמיד את הסוהר לדין משמעתי, אך באותה מידה יכולה הפרקליטות להחזיר את התיק ליאח"ס בדרישה לבצע המשך חקירה על מנת להעמיד את הסוהר לדין פלילי. כאמור, גם אם הסוהר הועמד לדין משמעתי, ניתן להעמידו לדין פלילי בשל אותה עבירה, באם תמצא הפרקליטות לנכון לעשות זאת.

חשיבותו של ייצוג משפטי איכותי של סוהרים ואנשי שב"ס בחקירות יאח"ס

כאשר מוגשת תלונה כנגד עובד שב"ס ונפתחת כנגדו חקירה ביאח"ס, שמו הטוב ועתידו המקצועי מוטלים על הכף וחמור מכך, הוא עלול למצוא עצמו מורשע ונשלח לרצות מאסר בפועל בסופו של ההליך. אם עבור אדם מן היישוב מאסר הוא עונש חמור, הרי שכאשר מדובר באיש שב"ס, הרגיל לראות את בית הכלא מצדו האחר של המתרס, עונש מאסר הוא חמור שבעתיים.

חקירת יאח"ס מתבצעת על ידי חוקרים מיומנים שתפקידם כולל איסוף ראיות ובדיקת מהות התלונה. סעיף 110 יב לפקודת בתי הסוהר קובע כי סוהר הנאשם בפני בית דין משמעתי יכול להיות מיוצג על ידי עורך דין. אם הוא עומד בדיון משמעתי לפני דן יחיד, הסוהר אינו זכאי לייצוג על ידי עורך דין, אך עורך הדין יכול להכינו לדיון ולספק לו יעוץ משפטי.

במידה ואתם עובדי שב"ס והוגשה נגדכם תלונה, מומלץ לקבל יעוץ משפטי מקצועי על ידי עורך דין פלילי. עורך

18/07/2024

077-5006206

052-6885006

דין מיומן ומנוסה יסייע בידכם להקטין את הנזק ולהביא להגדרת העבירה כעבירת משמעת ולא כעבירה פלילית. גם במקרה בו העבירה נמצאת כפלילית, ייצוג והכנה מראש יכולים לתרום למזעור נזקים. הגדרת סוג העבירה, תכנון אסטרטגי של כתב ההגנה וייצוג הולם בבית המשפט - כל אלו יכולים להשפיע על רמת הענישה בין אם מדובר בבית דין פלילי, או בבית דין משמעותי.

זומנת לחקירה ביחידה הארצית לחקירת סוהרים? היוועץ עימנו בהקדם

נוכח חשיבותה הרבה של החקירה ביאח"ס ונוכח ההשלכות מרחיקות הלכת שעשויות להיות לה על המשך ניהול ההליך הפלילי נגדך, חשוב שתיוועץ עם עו"ד פלילי טרם החקירה. דע - כי התייעצות משפטית עוד בטרם הגעתך לחקירה במשטרה עדיפה על פני יעוץ בדיעבד ותיקון טעויות שנעשו במהלך החקירה.

תחום הדין הפלילי סבוך, מורכב ומאפשר טווח פעולה רחב. כמעט כל אחד מהשלבים בהליך הפלילי יכול להוות שלב יציאה ממנו ולהיפך, מניעת יציאה ממנו. היוועצות בעו"ד פלילי מקצועי הינה קריטית לאורך כל שלביו של ההליך המשפטי המתנהל נגדך. עורך הדין שייצג את האינטרסים שלך יוכל עוד משלביו הראשונים של ההליך לסכל את האפשרות שתואשם או תורשע בהאשמות שווא וכן במקרים מסוימים אף להביא לביטול ההליך הפלילי שנפתח נגדך. עורך הדין יוכל להקטין את כובד הראיות נגדך ולהביא לתוצאות המיטביות בתיק בכך שסייע לך לגבש גרסה עקבית שעשויה להיות ההבדל בין הרשעה לזיכוי.

צוות עורכי הדין שלנו, ביניהם גם יוצאי הפרקליטות השונות ורשויות האכיפה, פועל במקצועיות ומסירות על מנת ולהגן על זכויותיך. המשרד מונה צוות אנשים מוכשר וייחודי המתורגל בחשיבה "מחוץ לקופסה" למציאת פתרונות מקוריים ופועל תמיד למען לקוחותיו ללא מורא ובנאמנות, תוך לחימה עיקשת, רציפה ובלתי מתפשרת במנגנונים השונים עד לכיבוש היעד לשביעות רצון המטופל. במידה וזומנת לחקירה ביאח"ס, פנה ללא דיחוי להתייעצות עימנו בטלפון **052-6885006** או השאר פרטים ונשמח לסייע ולהציע לך מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדך. סודיות מלאה מובטחת.